

Айсен Николаевка куоластыыбыт. Тоҕо?

САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН ИЛ ДАРХАНЫН БЫЫБАРА

Айсен НИКОЛАЕВКА КУОЛАСТЫЫБЫТ!

Сайдыыны талабыт!

2018 СЫЛ БАЛАБАН ЫЙЫН 9 КҮНЭ

**1. Энниэттэх үлэлэргэ буһууну-
хатынны ааспыт дэгиттэр бэлэмнэх**

**3. Өрөспүүбүлүкэ интэриэһин
туруулаһар кыахтаах**

**5. Дьонго-сэргэбэ аһаҕас, саҕаны
олоххо киллэрэр**

Айсен Николаев — Ил Түмэннэ сис
кэмитиэттэргэ, өрөспүүбүлүкэ
бырабыыталыстыбатыгар өр сылларга
үлэстэбит, кини куораты алта сыл тах-
сыылаахтык салайбыт уопуттаах
салайааччы.

Үп министиригинэн үлэли олорон,
“АЛРОСА” хампаанньа аренда иһин
төлүүр үбүн Саха сиригэр төлүүнэрэр
туһунан федеральнай былаас чопчу
быһаары ыларын ситиһиитинэн
өрөспүүбүлүкэ бүддьүөтүн сүрүн
дохуоттуур чааһа толорулар. Саха
сирин улахан кыһалбаларын
быһаарсарга, өрөспүүбүлүкэ иһингэр
энниэттинэни сүтэргэ бэлэм.

2. Дойду салалтата өйүүр, эрэнэр

Айсен Николаев Саха
Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын
эбээһинэһин толорооччу дуоһунаһыгар
Россия Президентэ Владимир Путин
Ыйаабынан аһаҕаста. Саха сирин
олохун тупсарыа диин Россия үрдүкү
салалтата киниэхэ эрэнэр.

Айсен Николаев өрөспүүбүлүкэ тас
өттүгэр үчүгэйдик билэр, дойду, Уһук
Илин уокуругун салалталарын, феде-
ральнай министирдэри, тас дойдулар,
судаарыстыбаннай корпорациялар,
бөдөн бизнес бэрэстэбиитэллэрин ыкса
сибээһи тутуһар, федеральнай үлгүн
уонна тас дойдулар инвесторларын
үбү-харчыны хайдах тардары билэр,
өрөспүүбүлүкэ интэриэһин туруулаһар
кыахтаах салайааччы.

**4. Бар дьону түмсүүлээх үлэбэ
кобулүүр**

Айсен Николаев — олохтоох бары
омуктары, өрөспүүбүлүкэ
уопсастыбаннай күүстэрин бэйэтин тула
сомуоһуур кыахтаах. Кини элбэх
омуктаах өрөспүүбүлүкэ духуобунай
баайыгар итэһинэ култууратыгар
бэриинилээх сыһыаннаах. Ол сыһыанын
технократическай салайыыны кытта
бэрт табыгастаахтык дьүөрэллэр.

Айсен Николаев кими баһарар кытта
көпөстиигэ аһаҕас. Кини салайыы аһаҕы
нымаларын уонна аан дойдуга
туттулар бастын үлэ холобурдарын
туһунан, нэһилиэнньэ күннээҕи олоҕор
саамай аһаҕы цифровой уонна телеком-
муникационнай технологиялары
киллэриини туруулаһар.

Тыа сиригэр торуттэх, сахалыы
уонна нууччалыы тэҥинэн көпөстэр,
улуустарга тиһигин быспакка сылдьан,
дьон санаатын истэр-үөрэтэр. Сүрүн
быһаарылары ыһыныыга олохтоохтор
этиилэригэр тирээжирэр, кинилэр интэ-
риэстэринэн салайтарар.

Саха сирин бука бары
быыбардааччылар! Саҕалыы сайдыы,
түмсүү иһин Айсен Николаевка
куоластыабыт! Түмсүүнэн — сайдыыга,
үлэһэн — үрдэлгэ!

Бэчээт иһэн Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил
Дарханын дуоһунаһыгар кандидаттан регист-
рацияламмыт Николаев Айсен Сергеевич
быыбардыыр фондатынан төлөһүө.

Быыбар - 2018

ЧУРАПЧЫБЫТ ТУҢУГАР ТҮМСҮӨБҮН!

Андрей НОГОВИЦЫН

АНДРЕЙ НОГОВИЦЫН ТУЛА СОМОБОЛОҢУОБҮН!

Биһиги бу боспаары турар быыбарга бары биир санаанан, улуустут Аба баһылыга А.Т. Ноговицын кандидатуратын өйүүрбүтүн биллэрэбит уонна улуус бары опхтоохторун ынырабыт!

А.Т. Ноговицын улууну салайан илээн-сабалаан кэлэбиттэн, олус элбэх үлэ оһоһулунна. Биһиги, тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанар дьон, ордуку бу эйгэҕэ үлэ-хамнас таһаарылаахтык барбытын билиэтибит. Кэлинни бизэ сылта бырабыллыбыт бааһыналары чөлүгэр түһэриэх, туорахтаах куттуураны ыһы үлэлэргэ күскэ тэрилиннилэр. Кормопроизводствону сайыннарыы бырабырааматыгар кыттан улахан тизиниикэлэри ыллыбыт. Соххуостар эстигэрбиттэн сиилэс уган сабалаатыбыт. Икки улахан сүөһү иитэр комплекстар тутуллан үлэҕэ киридилэр. Улууска 400-тэн тахса борудда сүөһү кэлэн, бу хайысхаҕа былааннаах үлэ ыһыллына. Агрокластер бырайыага Муудайга, Мындабаайыга онтон да атын нэһиликтэргэ таһаарылаахтык үлэлиир. Кооперациялааһын бопуруотугар күүсэ ылсан үлэлээн эрэрбит барыбытын үөрдэр.

Тыа хаһаайыстыбатыгар өрөспүүбүлүкэттэн көрүлгөр үп 2014 сыттан 2017 сылы кытта тэҥнэир буоллааха, 51% үрдээбитэ билиэтэнэр. Манна суолу оһоруу, гаастааһын, үүт харчыта, дьэни тутуу, граннарга кирири хайысхалара кириэн туран.

Нэһиликтэр ахсын агрокластердар тэриллэннэр, эдэр дьон тыа сиригэр олохсуйуута сыллата эбиллэр.

Улуус бюджетиттан тыа хаһаайыстыбатыгар көрүлгөр үп 2013 сылта 1 мөлүйүүн 440 эбит буоллабына, билигин нэһиликтэр бюджеттарын, кормопроизводства кэлэр үбү холбоон, 28 мөлүйүүннэ тиийэ үрдээтэ.

Онон, улуустут дьон-сэргэтэ бары биир санааҕа кириэн,

бу боспаары турар быыбарга Чурапчылар бары биир сомого буолан, А.Т. Ноговицынна куспасытын бизэрибун дьэ ынырабыт! Биһиги ынырыбытын улуустут ыччаттара, дьон-сэргэтэ өйүөхтэрэ дьэ эрэбэбит!

Улуус бааһынай хаһаайыстыбаларын Ассоциациятын салайааччыта М. М. Саввина, В.В. Местников, "Киров" б/х салайааччыта, СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна.

Н.Н. Лыткин, «Кырымах» бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта РФ үтүөлээх фермерэ, СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна.

И.И. Дьячковский СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна, СӨ үтүөлээх фермерэ.

И.Н. Парфенов «Комплекс» ХЭТ салайааччыта, РФ үтүөлээх фермерэ, СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна, А.И. Андросов, «Буола» бааһынай хаһаайыстыба, СӨ үтүөлээх фермерэ.

И.В. Ануфриев, «Чакыр» бааһынай хаһаайыстыба, РФ үтүөлээх фермерэ, СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна.

А.Е. Луковцев "Дьөгөгөй" бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта, РФ үтүөлээх фермерэ, СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна.

Н. Н. Борисов РФ үтүөлээх фермерэ, СӨ тыа хаһаайыстыбатыгар туйгуна.

Улуус бааһынай хаһаайыстыбаларын салайааччылары: А. Попова, А. Барашков, З. Софронова, Л. Ноева, О. Федотова, Я. Макаров, Р. Сивцев, С. Карпов, Г. Захаров, У. Захарова, А. Никифоров, В. Попов, С. Корякин, А. Шеломова, Д. Дюдорев, Д. Терютин, И. Сергеев, Л. Винокурова, Л. Чехордуна, Е. Таныкова, Д. Смирников, А. Адамов, В. Петров, Л. Адамов уо.д.а.

ЧУРАПЧЫГА ОЛОХ ТАҢЫМА ҮРДЭЭБИТЭ ХАРАХХА БЫРАБЫЛЛАР

Ыһыктабыллаах биир дойдутаахтарбыт!

Балажан ыйын 9 күнүгэр буолуохтаах Чурапчы улуунун баһылыгын быыбарыгар кэлэр 5 сыта улахан суолталааһын өйдөөн туран, Дьоккуускай куоракка опорор "Алаас хотуттара" түмсүү аатыттан санаабытын тиздирэбитин баарабыт.

Чурапчы улуунун нэһиликтэргэ сылы эргичи опхтоох эт-үүт аһылыктарынан дэлэҥи хаачылыллылара доруобуйа беэрүүрүгэр, оҕолор, ыччаттар этэннэ улааталларыгар, дьэ кэргэн уйулаах опхтонорутар сүрүн олук буолбутун билиэтибит.

Чурапчыга опх-дьаһах таһыма үрдээбитэ харахха бырабыллар. Кластер ньыматынан опорор дьэни, оһуопаны, уһуйааны тутуу, опхоспоһо кэлэн интернет ситимэ тизиктээхтик кириитэ, өр сылларга ыра санаа буолбут гаас кэлитэ, дьэ-уот сылгыбыта инники сайдыыга тирэх буолара сарбаһааммат.

Итиннэ барытыгар нэһиликтэргэ өйө-санаата сөп түбэһэн билиитэ-көрүүтэ кэнээн, куттуурата үрдээн, санаа-сүрдүкэ тардылара, түмсүүлэргэ улуус, өрөспүүбүлүкэ, федерация таһымнаах дьаһалларга кыттыыта чабылхайдык көрдөрөр.

Маньаха Андрей Тимофеевич Ноговицын өр сылларга

үлэлэбит уопута, кизэн далааһыннаахтык сайдыы сабактарын анааран көрүүтэ, сыал-сорук туруоруута, салайыы ньымаларын табаткы туһанара, Чурапчы туһа дьээн түбүктээх үлэтин үтүө түмүктэрин хайдах да мэлдьэхтэр сааһаммат.

Ол иһин, биир санаанан улуус баһылыгын дуоһунаһыгар Андрей Тимофеевич Ноговицыны куластыыргытыгар ынырабыт.

Дьоккуускай куоракка опорор Чурапчы улуунун бочуоттаах гражданиннара:

Альбина Иннокентьевна Поисеева,
Альбина Степановна Иустинова,
Татьяна Петровна Карпова,
Александра Семеновна Коркина,
Любовь Тимофеевна Егорова,
Татьяна Константиновна Далбаева,
Александра Гаврильевна Григорьева,
Яна Викторовна Игнатьева,
Екатерина Борисовна Егорова,
Любовь Дмитриевна Барашкова,
Анна Егоровна Гордеева,
Дария Петровна Кладкина.

Чурапчыбыт салгыы чэчирии сайдарын туһугар түмсүөбүн!

Күндү биир дойдутаахтарым,
Чурапчы дьон-сэргэтэ!

Сахабыт сирин дьылбатын быһаарар эппиэтинэстээх күммүт чугаһаата. Балажан ыйын 9 күнүгэр өрөспүүбүлүкэбит Ил Дарханын, Ил Түмэн депутаттарын, улуустар, нэһиликтэр баһылыктарын, депутаттарын талыахтаахпыт! Биһиги, Чурапчылар, Ил Дархан быыбарыгар биир сомого буолан, өр сылларга биир дойдутаахтыгын Е.А. Борисовы кытта бииргэ тутуһан үлэлээбит, улахан уопуттаах үтүө билиилээх-көрүүлээх, элбэҕи эрэннэрэр, инникилээх салайааччыга Айсен Сергеевич Николаевка куластыахпыт дьэ эрэбэбит!

Маньа сэргэ улуустут кэрилин быһаарар быыбардарга сөптөөх быһаарыныыны ыллынан, улуус баһылыгынан таһаарылаахтык үлэли сыйдыр Андрей Тимофеевич Ноговицыны, Ил Түмэн депутаттарынан Михаил Дмитриевич Гуляевы, Павел Павлович Пинигины таларгытыгар ынырабыт!

Биһиги ааспыт бэһис ынырылаах Ил Түмэн депутаттара уонна улуус баһылыга дьоммутун түмэн, бииргэ үлэлээтэххэ үтүө түмүк ситиһиллэрин үлэбитинэн дакаастаатыбыт дьэ саныбын биллэрбит курдук, биһиги биир сыаллаах-соруктаах быыбарга турбулут. Ол үлэбит түмүктээх буолбутун, элбэх былааммыт олоххо кирибитин билэ-көрө сыйдыбыт. Чурапчыбыт барахсан кэчки сыйларга биллэрдиик түбүбүтэ, сайдыыта, дьон олобун таһыма үрдээбитэ харахха бырабыллар. Нэһиликтэргэ элбэх санаа эбийиэктэр тутулунулар, бүтүн санаа кыбаарталлар дьэндэйдилэр. Үтүө сыллар кини ититэр ситимнэ холбоһон, толору хаачылыллылаах дьэ-э-уонка опорор буолулар. Суол-иис оһоһулунна, тыа хаһаайыстыбатыгар араас өрүттээх санаа сүүрэн киридэ. Аһыы олох тэтимизэр эппиэтиир сибээс, интэриниэт баар буолла. Уот ситимэ санардыллар. Улуустутугар айылба гааһа киридэ. Мин салайааччы, улуустан депутат буолан туран, төрөөбүт улуустар айылба гааһын быһаччы салайан адалсыбытынан, кизэн туттабын, опхтор биир дьонун улахан ситиһим дьэ сыаналыбын!

Бу барыта — биир сомого күүс буолан үлэлээһиммит үтүө түмүгэ. Улуустут баһылыга куоракка, улуустутугар, атын да сирдэргэ опорор биир дойдутаахтарбытын Чурапчыбыт сайдарын туһугар түмүгүтэ кини мындыр сатабылын туһута буолар! Күн бүгүн өрөспүүбүлүкэҕэ Чурапчы баһылыгын А.Т. Ноговицыны үлэтинэн билбэтэх, истибэтэх кини аһылаа буолуо дьэ саныбын.

Биллэн турар, иннибитигэр өссө элбэх үлэ күтэр. Дьэ, маньаха, улуус баһылыга Андрей Тимофеевич биир дойдутаахтарбытын Михаил Дмитриевич Гуляевы, Павел Павлович Пинигины кытта бииргэ олоххо киллэриэхтээх кэскиллээх былааннара элбэх. Кинилэргэ салгыы таһаарылаахтык үлэлииллэригэр кыахта бизэрэн, улуустут туһугар сабаламмыт үлэ тохтосбоһо, бытаарбака салгыы күүскэ ыһытылларыгар көмө-тирэх буолуобун дьэ ынырабын! Сананы тала сатаан, хаарыаннаах бириэмэни сүүйтэриэхпитин, бытаарыыны таһаарыахпыт, сабаламмыт үлэни-хамнаһы, тэрээһиннэри тохтотуохпутун сөп, ону өйдүөбүн! Ол иһин кэскиллээх, олоххо салгыы кириэр былааннаах үлэлээх дьоммутун таһан, таптаһаах Чурапчыбыт салгыы чэчирии сайдар олугун бииргэ түстүөбүн!

Иван МАКАРОВ,

Ил Түмэн III уонна V ынырылаах Мунньаһын депутата, "Сахатранснефтегаз" ААУо генеральной дириэктэрэ, "Чурапчы" түмсүү сүбэтин салайааччыта, Чурапчы улуунун бочуоттаах опхтооһо.

Губиниэстэ на избирательном округе избрана председателем (форм) избирательного комитета на выборах главы администрации МО "Чурапчынскый улус (район)". Ноговицын Андрей Тимофеевич.

ЧУОРААН ЧУГДААРА ТЫАҤААТА, САНА ҮӨРЭХ ДЫЛА САБАЛАННА

Балабан ыйын 1 күнүгэр — Билин күнүгэр, сылыкта бусалары курдук, улуустук оскуошларыгар сибэкки дьөрбөтү тутурулаах үөрбүт-көшүт үөрэнээччилэр, учууталлар, төрөһүттэр, ыалдьыттар бастааы үөрэх күнү аһылыгытын бэлэһини муһунулар. Байылыгы үөрэх дылыгар улуу 27 оскуошларыгар барыта 3700 үөрэнээччи үөрэннэ, итингэи маныайгы кылааска кириэччигэ 352.

С.А. НОВГОРДОВ ААТЫНАН ЧУРАПЧЫ ОРТО ОСКУОЛАТЫГАР

Бу оскуола үөрэнээчилэрэ басты-оммут чыаска А. И. Федотов аатынан ыспарпыллынай кыһагы муһунулар. Улуустук биир киир-куон уорайылар карооччулор олорор эрээтлэх ыска-майдарыгар тобус-толору көрөһөн кыргыттар, оскуолага көтөр формалар уолаттар бэрээдигинэн күчүлүрүннү олорунан көбүлүтүлэр көрөргө көрө. Чурапчыбыт итингэи, кэскил бу олоролор диги үөрэни, сөргүннү.

Маньык дыһагыры элэиэ суох ыттар „Саха сириг көн тутууга“ ага аһаайыла В. Н. Кривошапкин бу да сырылаа көм халат олороскаабын, тугу тыһааххаабын чускайдык быһааран, 1070 үөрэнээчиннэ, учууталлар, төрөһүттэр, ыалдьыттары суутуна-саадына, үтүрүһүтэ суох салайан бырааһынныгы сабаллаата, бырааһыннык сардаанытылар үөрэнээчилэр туһунан оскуошларын төһүннүүрүтүк аһааһылар.

Үөрүүлүк марш доһуоһунан арыалланан, маньайгы кылааска кириэччилэри үөртүккөх учууталлар арыалаан килбикчилэрэ доһууулаах түгүннүк буолла. Барыта 7 кылааска 164 үөрэнээччи оскуола боруогун аан бастаан аһылаа. Оскуола дириэктэрэ Н. В. Уарова кылаас салайааччыларыгар үөрэнээчилэрэ маньайгы кылааска кирибиктэрин туһунан бирикээһин туттартаа.

Үөрэх управлениетин начальнига Т. В. Павлова, Россия, Орослүүбүлүк, улуу салайааччылар үөрэх сайлыгыгар улахан болгоһомолорун ууриларын, ол туһунан улуустулар сана таас оскуошлар, уһууланнар былаан быһылыгынан тутулан илбикчилэр бэлэһээтэ, учууталларга,

илбээччилэрэ, үөрэнээчилэрэ байылыгы үөрэх дылыгар элбэх ситиһиннэри баһарта.
Алексей СЛЕПЦОВ.

САНА ҮӨРЭХ ДЫЛА САБАЛАННА

Балабан ыйын 1 күнүгэр С.К. Макаров аатынан Чурапчы гимназиятын иннигэр үөрэнээччилэр, төрөһүттэр уонна ыалдьыттар тобуруна муһунулар. Сана үөрэх дылыгар Чурапчы гимназиятыгар 289 үөрэнээччи билии-көрүү үрдүк үктэлин даһааһа. Олортон 48 оҕо 5-с кылаас үөрэнээччилэрэ буоланнар, гимназия боруогун аан бастаан аһылаатылар.

Үөрүүлүк линейка араас омук тылын суруллубут литературнай композициятан сабаланна. Эбэрдэ тылы С.К. Макаров аатынан Чурапчы гимназиятын дириэктэрэ Юрий Посельский эттэ. Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Степан Саргыдаев, улуустаагы үөрэх салаатын начальныгынан солбуйааччы Надежда Федорова, гимназия бастагы дириэктэрэ, бэрээдэгинэн Альбина Иустинова билии күнүн эбэрдэлээтилэр. Ону тэнэ үөрэнээччилэр ааттарыттан «Гимназия Эрэлүүбүлүкүтэ» хамсааһын Бэрээдэгинэ Ньургун Пермяков, төрөһүттэр ааттарыттан Алена Пермякова эбэрдэ, махтал тылларын тизиртилэр. СӨ Бастагы Ил Дархана Егор Борисов кэбүлүһүнүнэн ыһтыллыбыт Норуоттар икки ардыларынаагы интеллектуальнай оһуһууларга кыттыыны ылбыт оҕолор «Флешмоб» үктүүлээтилэр, улуустаагы «Алаас сибэккилэрэ» куюнурус Гран-При хаһаайыннара, 11-с кылаас үөрэнээччилэрэ Дима Никонов уонна Милена Старостина ылбаай ырыаларын

балэхтээтилэр. Бары үөрэнээччилэр мустубут учууталларга сибэкки дьөрбөтүн туттартаатылар.

Сабаламмыт сана үөрэх дылын бастагы чуроһун бүтүн Арасыйытаагы география олимпиадатын призерын Коля Мишкин, бэлэмнээбит география учуутала Мария Колесова уонна 11 "тум" кылаас туйгун үөрэнээччигэ Айсен Макаров, гимназияга туттарсар олимпиада кыайылыахтара Артур Гурьев, Дарина Кривошапкина тыһаатылар. Бырааһыннык үөрүүлүк чааһа уолсай хаартыскаа түһүүнэн түмүктэннэ. Салгыы үөрэнээччилэр кылаастарынан бастагы уруктарыгар тарбастылар.

Сабаламмыт сана үөрэх дыла оҕолорго уонна учууталларга элбэх ситиһини баһааһын!

Марфа ПЕТРОВА.

ДИРИН ОСКУОЛАТЫН ПААРТАТЫГАР -- ҮС ПААРА ИГИРЭ ҮӨРЭНЭЭЧЧИ

Билии күнэ бүтүн Арасыйыа үрдүнэн улахан үөрүүлүк бэлэ күнүнэн буолар. Чурапчы улуһун Хоттобо нэһилиэгэр И.Федосеев - Доосо аатынан орто агро-оскуола бастагы кылааһыгар 19 оҕо үөрэнэ киридэ. Кинилэр ортопорулар үс паара игирэ оҕолор бааллар.

Дириннээһи агро-оскуола хайысхалаах буоларын таһынан, улууска соһотох үс этээстээх оскуола дыһааһа. Үөрэх кыһатын дириэктэринэн иомс сылын М.С. Иппатьев олус таһаарылыахтык үлэһини-хамсыы сыһдыар. Бу оскуолага бүтүн саха норуота ким туттар беһеһе, Олимпийскай чөмчүһүн Павел Павлович Пилигин үөрэммитэ.

Сана үөрэх сылыгар 1 кылаас салайааччытынан СӨ үөрэхтэ туйгуна, үрдүк категориялаах учуутал Александра Ивановна Платоновна аһаанна. "Игирэлэр биир кылааска түбэһэн үөрэннэлэрэ — сэдэх көстүү, билиги оскуолабыт устуруйагыгар — бастагы, Бары даһаны үөрдүбүт, соһуйдубут. Оҕолорго ааттыыр буоллаха, Мария уонна Григорий Кузьминнар кыргыттар Ньургустааналаах, Нарыйа биир күн төрөһүттэр Саргылаана уонна Николай Родионовтар кыргыттар Сандааралаах Дайаана эмээ игирэлэр. Сөгөтөһө уонна

Константин Поиссеевтар уолаттара Эрчимнээх Арчыг эмээ танна күн сириг көрбүттэр. Бары да талбыт курдук сахалыы ааттаахтар. Бу оҕолорго уонна соһотох аҕа Л.Л. Макаров уоллар дьахтар сүбэтин бэрээдэгэһэ Л.Г. Кирсанова "Арасыйыа ийэлэр" акция бэлэһин туттарда", — диги дириэктэри научнай-инновационнай үлэһэ солбуйааччы Саргылаана Васильевна Тарасова кэпсир.

Кырачаан үөрэнээччилэр үөрэх-билии кыһатыгар үктэммит суоллара аттаах, таһаарылыах, үрдүк таһаарылыах буолтун диги алгыы хаалабыт.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Улууска - бу күнүргө

БЭЛИЭ СЫЛГА - САНА ҮӨРЭХ
ДЬЫЛЫГАР

Д.Н. Коркин аатынан Чурапчыгаады өрөспүүбүлүкөнүскөй олимпиадаскай эрлери бөлүмүнүн итэринтэ-оскуола 2018-2019 сс. үөрөх дьылыгар 461 үөрэнэччи оскуола кэти аарыда. Быйыл оскуоланы бүтүрбүт 40 выпускник 100% үрдүк уонна орто анал үөрөх кылаптар киирбүтүрүн уонна сайынны көмүг даабырга 150 оҕо сыдыбытын туһунан оскуола дирижкэргэ Н.Н. Гулиев үөрүүтөх быйылыга-майыга иһитинэргэ.

Үөрүүтөх лисейга буолуон иһитинэ хас биридии кылааска "Арасыйыа устурыйага" дэти тизмэ урук ытыллыа. Оскуола боруогул бастакы атылаан, 24 оҕо маннайы кылааска икки бөлүгүнүн араасан киирбэ. Үөрөнөччилэри өрөспүүбүлүкэтиги олимпиадаскай эрлери бөлүмүнүн итэринтэ-оскуола дирижкэргэ Н.Н. Гулиев, улуустаады үөрөх управлениетин иһисилинэ Г.П. Комурова, улуус уопсастыбаннай түмсүүтүн бөрсөдүтүгө А.А. Захаров, Чурапчы нэһилиетин даһалтаан аатылган А.К. Софронов аатынан испартиалынай комплекс дирижкэргэ М.М. Степанов, төрөһүтүтэр

ааттарынан Дьоруой Ийэ Е.Н. Ташыкова эрлэтиһир.

Улууспут бири күөн туттар улахан оскуоланы үлэтин былаана үтө. Ол курдук, сотору көмүтүн "Ботурлар ооньуулары" күрэхтэһинэ 700 ыспарсымын кыта кэргэ күүтүлөр.

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

ХАТЫЛЫ ОСКУОЛАТЫГАР

В.С. Соловьев - Бэлэт Ботур аатын сүтэр Хатылы орто оскуоланыгар быйыл 157 оҕо үөрэннүк. Быйыл саас бу оскуоланы 4 оҕо бүтүрбүт, бары үрдүк уонна орто анал үөрөх кылаптарыгар киирбүт бусуһтарына, быйылы үөрөх дьылыгар 31 үөрэнэччи аан бастаан оскуола боруогул атылаан. Онуоха сорох оҕолор улуус кииниттэн тиниэн үөрэннэхтэрэ. Киинэри, расписанне быйылынан, оскуола автобуна таһыаба. Олор Хатылы орто оскуоланыгар маннайы кылааска элбэх оҕо киирбүт оскуола устурыйатыгар өтөрүтүн бэлэтиэн ийик түтүн буолу.

Үөрөх дьылын саҕалыыр үөрүүтөх линейкага оскуола дирижкэргэ О.Ф. Петрова мустубут үөрэнэччилэри, төрөһүтүтэри, учууталлары истинник эбэрдалэти. Быйылы үөрөх дьылыгар оҕону үөрэтигэ, сайыннарыга ханнык сонун хайысхалар киирбүтүтүн, сана үлэти кэлбит учууталлары билиһиннэрдэ. Ол курдук быйыл 6 сана учуутал уонна медицинскэй сизстэрэ үлэти кэлбит. Кыра кылаастар уһатыллыбыт үөрөх күнүнүн үөрэннэхтэрэ. Маны сэргэ бастакы кылаасан саҕалаан, үрдүк кылаастарга дэри кытай тылын үөрэти киирбүт. Экономическай хайысхалаах үөрэхтэри баһылыр туһунан, оскуола салаатата Финансовый - экономикай институту кыта дуоһабардаһан, улахан кылаас үөрэнэччилэрэ информатика, математика, английскэй тылы диригэтан үөрэтиэхтэрэ. Сапты нэһилик баһылыга У.Н. Атласова, улуустаады үөрөх управлениетин

начальнигын солбуйааччы И.И. Чичигинаров, улуустаады култура управлениетин начальнига Д.Д. Попов, бэргээн учуутал, РСФСР үөрэтиритин туйгуна А.Д. Ченбутова, Хатылытаады "Ньургунун" уһууаан илэтиччэ Т.Н. Парфенова, о.д.а. Билии күнүнүн мустубут үөрэнэччилэри, төрөһүтүтэри, учууталлары эбэрдалэтилар. Быйылы үөрөх дьылыгар өссө үрдүк ситиһилиэри даһалтаптарыгар, билии-көрүү, үүнүү-сайды санаттан сана аартыктарын арылалларыгар алгыстаах баҕа санааларын тизтилар.

Оскуола боруогул сана атылаабыт кырачааннар, оскуола, учуутал туһунан хоһоонору ааһан чоруйдулар, алтан чорсаан чудаарынан бастакы уруктарыгар киирдилар. Бу күн "Школа открыток возможностей" бырайыак чэрчитинэн, үөрэнэччилэргэ уонна төрөһүтүтэргэ элективнай куурус дьаарбанкага тэрилиннэ.

Анна ЗАХАРОВА.

Оттоохун - 2018

ОТТООХУН БАЛАБАН ЫЙЫН 3 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН

№	Наслег	Наличие сенокосных угодий, га	План-задание заготовки сена на 2018 год, тонн	Прогноз выполнения плана - задания на 2018 год	График заготовки, тн	Участвуют к кормозаготовительной кампании						Скошеное, га	Факт заготовки кормов, тонн	% от плана	% от графика	Корм. Ед.	План-задание заготовки сена на 2017 год, тонн	Данные от 04.09.2017 г.	
						Людей	Тракторов	Из них МТЗ	в том числе									скошено, га	заготовлено, тонн
1	Алагарский	1 825	2054,0	1328,0	1992	47	26	19	19	6	13	1715,0	1540,0	75,0	77,3	646,8	2096,0	1624,0	1391,0
2	Арылахский	2 015	1770,0	1866,0	1717	33	17	30	9	3	6	1792,0	1730,0	97,7	100,8	726,6	1773,0	1719,0	1694,0
3	Бахытский	2646	1836,0	1451,0	1781	29	16	27	14	6	8	1202,0	1634,0	89,0	91,8	686,3	1842,0	2236,0	1531,0
4	Болтогинский	4225	1973,0	2104,0	1914	18	8	25	5	1	4	2050,0	1807,0	91,6	94,4	758,9	1883,0	2158,0	1774,0
5	Болугурский	4484	3220,0	3220,0	3123	33	22	33	13	6	7	1952,0	2588,0	80,4	82,9	1087,0	2844,0	2527,0	2725,0
6	Кытанахский	2963	1952,0	2276,0	1893	29	17	31	10	4	6	2176,0	1881,0	96,4	99,3	790,0	1775,0	2211,0	2033,0
7	Мугудайский	2554	2884,0	2692,0	2797	36	23	39	13	5	8	2236,0	2684,0	93,1	95,9	1127,3	2923,0	1938,0	2122,0
8	Ожугунский	5000	3543,0	3482,0	3437	35	23	42	11	6	5	3514,0	3194,0	90,1	92,9	1341,5	3434,0	3145,0	2969,0
9	Соловьевский	5403	2681,0	2809,0	2601	29	14	25	10	1	9	3190,0	2864,0	106,8	110,1	1202,9	2572,0	2629,0	2814,0
10	Сыланский	4619	4606,0	4562,0	4468	52	29	75	21	15	6	4619,0	4059,0	88,1	90,8	1704,8	4421,0	4173,0	3906,0
11	Телейский	2150	1668,0	1260,0	1618	25	14	18	10	6	4	2252,0	1516,0	90,9	93,7	636,7	1693,0	1549,0	1517,0
12	Хадарский	3414	2019,0	2279,0	1958	28	25	34	11	3	8	2046,0	2119,0	105,0	108,2	890,0	1938,0	2126,0	1911,0
13	Хатылынский	3792	2193,0	2154,0	2127	25	15	34	9	4	5	1444,0	1898,0	86,5	89,2	797,2	2095,0	2371,0	2039,0
14	Хаяхытский	3109	1843,0	1921,0	1788	28	18	30	12	2	10	2010,0	1631,0	88,5	91,2	685,0	1727,0	1660,0	1222,0
15	Холтогинский	3433	3787,0	3880,0	3673	43	29	40	20	9	11	2389,0	3220,0	85,0	87,7	1352,4	3601,0	2894,0	3037,0
16	Чакырский	3449	2435,0	2088,0	2362	32	21	37	13	5	8	2741,0	2171,0	89,2	91,9	911,8	2504,0	2478,0	2046,0
17	Чурапчинский	1060	1829,0	1778,0	1774	28	18	25	12	4	8	1025,0	1544,0	84,4	87,0	648,5	1862,0	1864,0	1779,0
Всего по улусу		56141,0	42293,0	41110,0	41024	550,0	335,0	564,0	212,0	86,0	126,0	38353,0	38080,0	90,0	92,8	16993,6	40983,0	36002,0	36509,0

Быйылы сылга оттоохунна былаан 42293 тонна. сылаады былааннарын 106,8 бырыһыан толорбут даһаны оттоохор холуһа баар. Кураан күнүгү тураллар. Итинтэн балабан ыйын 3 күнүтүгү туругунан, 38080 тонна от соботуопкаланан былаан 90 бырыһыана бырыһыанна, график 92,8 түтүһүлүннэ. Былырын баччага 36509 тонна оттоох элибит. Ордук үтүгүдүк От үлэти түмүктүгү түһүмүгү киирдэ. Билигин

Алексей СЛЕПЦОВ.

Авторы сурьезно намерены
улучшить качество статьи, но
необходимо учитывать, что
статья должна быть принята
к публикации. Сурьезно намерены
улучшить качество статьи, но
необходимо учитывать, что
статья должна быть принята
к публикации.

